

Sygn. akt II CSK 170/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa J. W., K. W. i G. W.
przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 24 września 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje radcy prawnemu K. K. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług należną od tego rodzaju czynności - tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodom z urzędu w postępowaniu kasacyjnym oraz kwotę 274,60 zł (dwieście siedemdziesiąt cztery zł i 60/100) tytułem zwrotu wydatków.**

UZASADNIENIE

Powodowie J. W., K. W. i G. W. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 września 2013 r., zaskarżając go w części, w której Sąd odwoławczy uwzględnił apelację pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. i obniżył zasądzone przez Sąd Okręgowy w S. zadośćuczynienia, przyznane powodom na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 w k.c. za spowodowane śmiercią byłego męża powódki i ojca powodów naruszenie ich dobra osobistego – prawa do życia w rodzinie i ból wynikły z utraty najbliższej osoby. Sąd Okręgowy przyznał z tego tytułu na rzecz powódki J. W. kwotę 100 000 zł z odsetkami od dnia 23 listopada 2012 r., a na rzecz powodów K. W. i G. W. kwoty po 150 000 zł z odsetkami od tego samego dnia. Sąd Apelacyjny po dokonaniu odmiennej oceny dowodów i ustaleniu znacznie mniejszego i mniej pozytywnego udziału M. W., który zginął w wypadku komunikacyjnym, w życiu poszczególnych członków rodziny oraz jego przyczynienia się do tego wypadku z powodu przebywania na nieoświetlonej szosie w po zapadnięciu ciemności w stanie nietrzeźwym, obniżył świadczenia do 10 500 zł dla powódki, 70 000 zł dla K. W. i 50 000 zł dla G. W., oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Powodowie oparli skargę na obu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c., zarzucając naruszenie art. 446 § 4 k.c., art. 362 k.c. oraz art. 233, art. 236 i art. 385 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy

przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Powodowie wnosili o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżących, Sąd Apelacyjny „w sposób nieuprawniony dokonał ingerencji w przysługującą Sądowi Okręgowemu jako sądowi merytorycznemu sferę uznaniowości w zakresie swobodnej oceny dowodów, przeprowadzoną przez ten Sąd z poszanowaniem reguł postępowania dowodowego i wywiódł z tego samego materiału dowodowego i zgromadzonego w sprawie odmienne wnioski, mimo że wnioski Sądu Okręgowego były w świetle zasad doświadczenia życiowego i reguł logicznego myślenia równie, a nawet bardziej uzasadnione, zaś ingerencja ta nie była uzasadniona przez rażąco zawyżone zadośćuczynienie przyznane powodom”.

Odnosząc się do wskazanej przez skarżących argumentacji, należy zaznaczyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do wykazania tej wadliwości. Oczywiście naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby badania szczegółów czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, Lex nr 1232793).

Powołane przez skarżących argumenty nie przekonują o wystąpieniu w sprawie kwalifikowanych naruszeń skutkujących oczywistą zasadnością skargi. W systemie apelacji pełnej sąd odwoławczy wydając wyrok reformatoryjny, jest przede wszystkim instancją merytoryczną. Może on dokonać odmiennej oceny dowodów przeprowadzonych przez sąd pierwszej instancji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, a także zmienić wyrok sądu pierwszej instancji, mimo braku własnych ustaleń faktycznych, odmiennych od ustaleń sądu pierwszej instancji. Może być to następstwem zarówno odmiennej oceny przeprowadzonych dowodów, jak i dokonania przez sąd drugiej instancji odmiennej oceny ustalonych w sprawie faktów (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2008 r., II UK 252/07, nie publ.; z dnia 4 czerwca 2008 r., II PK 323/07, OSNP 2009, nr 21-22, poz. 276; z dnia 29 sierpnia 2004 r., II CK 24/04, nie publ.).

Zarzucając Sądowi Apelacyjnemu „ingerencję w przysługującą Sądowi Okręgowemu jako sądowi merytorycznemu sferę uznaniowości w zakresie swobodnej oceny dowodów przeprowadzoną przez ten Sąd”, skarżący w istocie polemizują z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez Sąd II instancji, co jest niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.).

W konkluzji należy stwierdzić, że powołana we wniosku przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie została wykazana.

Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek przewidzianych w tym przepisie.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi powodów do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 102 k.p.c., a uzasadnione jest stanem zdrowia, sytuacją materialną i życiową powodów oraz trudnym do subiektywnej oceny przedmiotem postępowania.

O wynagrodzeniu pełnomocnika udzielającego powodom pomocy prawnej z urzędu Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 22³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r., poz. 637 ze zm.) w zw. z § 15, § 2,

§ 6 pkt 6 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

[aw]